

بررسی تحلیلی اهمیت فضا در طراحی و معماری فضاهای کانون پرورش کودک

سعیده زینعلی^۱، بهدادپزشکی^{۲*}

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد رشته معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کاشان، کاشان، ایران Sz_65@yahoo.com

۲- پژوهشگر دوره دکتری، گروه معماری، واحد کاشان، دانشگاه آزاد اسلامی، کاشان، ایران B.pezeszki@modares.ac.ir

چکیده

در عصر حاضر، منابع انسانی و سرمایه های فرهنگی، اجتماعی ارزشمندترین سرمایه هرکشوری محسوب می شوند و بالندگی و رشت به توانمندی شایستگی سرمایه های انسانی بویژه، به کودکان آنان وابسته است. اهمیت کانون های پرورش کودک در مکتب انسان ساز اسلام، از جایگاه و مرتبه بالایی برخوردار است، زیرا در آرمان های بلند این مکتب، انسان عصاره خلقت است و تمام امکانات پیدا و پنهان هستی در تسخیر او هستند تا او بتواند مسیر عبودیت الهی را با علم و آگاهی طی نماید. بنابراین توجه به عرصه آموزش و پرورش زیر بنای ساخت جامعه ای سالم است. از اینرو امروزه معماری فضاهای آموزشی مورد بحث و مجادله در بسیاری از کشورها می باشد. آنچه امروز آنان را بیش از هرزمانی بصورت پدیده ای پیچیده در می آورد، تعدد عوامل سازنده و روابط نامحدود میان آنها و درعین حال کلیت آنهاست، بخشی از این عوامل مربوط به شرایط محیطی بویژه در سن ۸ تا ۱۲ به شدت بر میزان یادگیری و تفکر کودکان تأثیرگذار است. بی شک اهمیت فضا در طراحی فضاهای ایده آل کودکان و بررسی مکان های مورد علاقه آنان تأثیر بسزایی دارد، زیرا هنگامی که کودکان این تجربه را داشته باشند که مدرسه و کانون های آنها واقعا براساس نیازهایی در ذهن دارند طراحی شده، آنها به آن توجه می کنند و در آن برخورد و رفتار محترمانه تری و همچنین تمایل بیشتری برای مشارکت در کارهای کلاسی از خود بروز می دهد. در واقع به نحوی یک معماری کودک محور در ساختار معماری اصلی تنیده می شود. این مقاله با هدف بررسی و تحلیل فضا در طراحی و معماری کانون های پرورش کودک تنظیم گردیده است. روش تحقیق به صورت کیفی- توصیفی می باشد. پس از بررسی اثرات سازماندهی فضا بر روی یادگیری به شرح محیط آموزشی سالم پرداخته شده است که بدون تردید تأثیر بسزایی در طراحی معماری فضاهای آموزشی خواهد داشت.

واژه های کلیدی: کانون پرورش کودک، فضاهای آموزشی، طراحی و معماری فضا، محیط یاددهنده.

۱- مقدمه

آغاز پرورش بسیاری از توانایی های انسان در دوران کودکی است، آغاز پرورش قدرت تخیل و خلاقیت نیز در دوره کودکی شکل می گیرد. منبع خلاقیت را باید در تجربیات دوره کودکی فرد یافت از اینرو لازم است تا در مراحل آغازین رشد کودک، با ایجاد شرایط، تجهیزات و امکانات لازم پرورش خلاقیت او مورد توجه قرار گیرد. کودکان حساس ترین و تأثیر پذیر ترین گروه سنی جامعه را تشکیل می دهند و در حساس ترین و مهم ترین سال های زندگی شان یعنی زمانی که پایه های رشد شخصیتی- ذهنی- جسمی و اجتماعی آنها شکل می گیرد تا زمانی که وارد شهر می شوند نیازمند این هستند تا زندگی